

UNIVERSITATEA „ALEXANDRU IOAN CUZA” - IAȘI
FACULTATEA DE TEOLOGIE ORTODOXĂ
ȘCOALA DOCTORALĂ

TEZĂ DE DOCTORAT

**Mărturisirea dreptei credințe reflectată în
documentele Mitropoliei Moldovei față de
prozelitismul cultelor neoprotestante în prima
jumătate a secolului al XX-lea**

- REZUMAT -

Coordonator științific,
Pr. prof. dr. Gheorghe PETRARU

Doctorand,
Pr. Cristin Ioan Loghin

Iași
2022

CUPRINSUL REZUMATULUI

Argumentul și importanța cercetării

Perioada de timp studiată

Izvoarele și metodele folosite

Structura tezei de doctorat

Concluziile lucrării

Cuprinsul tezei de doctorat

Bibliografia lucrării

Argumentul și importanța cercetării

O lucrare care să facă cunoscută viața și misiunea Bisericii atunci când s-a confruntat pentru prima dată cu activitatea prozelitistă a cultelor neoprotestante, considerăm că este binevenită astăzi din mai multe motive.

În primul rând, pentru a expune doctrina Bisericii Ortodoxe în raport cu greșelile doctrinare comune tuturor cultelor neoprotestante.

În al doilea rând, cercetarea de față presupune o atentă prospecție asupra îndeplinirii datoriei de apărare a învățăturilor și de mărturisire a dreptei credințe de către Biserică. De aceea, se vor accentua activitățile propriu-zise ale misionarului, precum și experiențele misionare trăite de Biserică, ce au avut ca rezultat păstrarea nealterată a dreptei credințe și transmiterea ei generațiilor următoare. În prima jumătate a secolului al XX-lea ajung pe teritoriul Moldovei noile erezii, cultele neoprotestante care vor angaja Biserica într-o luptă aprigă. Ele au practicat un prozelitism puternic din dorința de a aduce pe câți mai mulți în organizațiile lor, negând valorile creștine, eclesiale, spirituale și culturale din spațiul locuit de români. Ajunși aici, fie din America, fie din Europa occidentală, au încercat să șteargă istoria Bisericii și mărturia creștină exprimată în teologie și spiritualitate, în cult, în artă și în arhitectura bisericească. În activitatea lor au practicat o dublă agresivitate: în primul rând împotriva celor ce erau credincioși și care participau la viața Bisericii, iar în al doilea rând împotriva celor care nu credeau. Împotriva celor dintâi, spunându-le că există mari diferențe între credința pe care o mărturisesc și Evanghelie, iar împotriva celor din a doua categorie

evidențiind starea decăzută a omului păcătos, lipsa lui de valoare, stricând tocmai ceea ce trebuia salvat. Separând Biserica locală de Evanghelie, ajung să desconsidere nu doar istoria Bisericii, ci și istoria poporului român.

În al treilea rând, această lucrare poate fi utilă misionarului de azi, prin istorisirea evenimentelor ce fac referire la cultele neoprotestante, ce vor fi creionate folosindu-ne de informațiile surprinse în dosarele din Arhiva Mitropoliei Moldovei și Bucovinei, dar și din literatura de specialitate. Prima jumătate a secolului al XX-lea coincide cu începutul activității neoprotestante în zona de nord-est a României, iar cunoașterea acestui început, a organizării lor, a metodelor de prozelitism folosite atunci, precum și a sistemului doctrinar, constituie un atu important pentru noi. Argumentul istoric în misiunea apărării dreptei credințe este unul de necontestat, continuitatea Bisericii Ortodoxe de la Sfinții Apostoli până azi, precum și succesiunea apostolică, în antiteză cu începuturile de dată recentă a cultelor neoprotestante, sunt pentru orice om aflat în căutarea adevărului, pietre de temelie a vieții duhovnicești în Biserica cea mântuitoare.

Iar în al patrulea rând, utilitatea temei poate reieși și din titlul tezei, unde folosim sintagma „mărturisirea dreptei credințe”. Mărturisirea credinței celei adevărate are o importanță majoră atât în teologie, cât și în viața Bisericii, deoarece stabilește esența vieții creștine, atât pentru membrii din interior, cât și pentru „*tot omul ce vine în lume*” (Ioan 1, 9). Activitatea de apărare și mărturisire a credinței are un dublu scop: în primul rând pentru a-i apăra pe cei ce sunt membri vii ai Bisericii

Mântuitorului Hristos, iar în al doilea rând pentru a le arăta celor din afară frumusețile izvorâte din adevărul Ortodoxiei.

Perioada de timp studiată

Așa cum am amintit mai sus, perioada la care facem referire în teză este prima jumătate a secolului al XX-lea. Deși primul document datează din anul 1913, conținutul lui dezvăluie date importante despre primul deceniu al secolului XX. De aici înainte arhiva cuprinde 21 de dosare de interes pentru tema de față, ultimul fiind datat în anul 1943.

Izvoarele și metodele folosite

Izvoarele folosite sunt extrase din Arhiva Mitropoliei Moldovei, criteriul de selecție fiind conținutul lor. Ele trebuie să amintească direct sau indirect de învățături, norme și hotărâri legate de activitatea misionară a Bisericii. Izvoarele oferă în cel mai înalt grad acces nemijlocit la oamenii, evenimentele și mentalitățile trecutului. Misiologia lucrează cu documente, avantajele lor fiind exploatate, însă metodologia trebuie să fie științifică și eclesială.

Vom folosi în prezenta teză atât izvoare primare, care fac referire direct la activitatea misionară, cât și izvoare secundare, care se raportează la cele primare, sau chiar le lămuresc pe acestea. Dorim să facem o cercetare obiectivă a izvoarelor, pentru a sublinia și a evidenția cât mai exact realitatea cuprinsă în paginile răsfoite.

Metodele de cercetare a izvoarelor sunt: metoda istorico-critică și metoda criticii literare, folosind trei pași metodici și anume critica externă, critica internă și interpretarea. Cu ajutorul criticii externe vom încadra un document în categoria celor ce au conținut misionar, prin critica internă se face analiza minuțioasă a textului (evidențind tendința lui), iar interpretarea ne ajută să conturăm din mai multe documente răzlețe un fapt istoric real (spre exemplu: un document poate fi doar o chestiune privitoare la misiunea administrativă a Mitropoliei, însă interpretarea poate face din acesta chiar o mărturisire de credință).

Alături de aceste metode principale, vom apela și la metoda istorică, metoda teologico-speculativă și metoda comparativă. Metoda istorică ajută la identificarea izvoarelor grăitoare în argumentarea unui adevăr.

Metoda teologico-speculativă structurează sistemul teologiei misionare a Bisericii prin care se mărturisește dreapta credință. Nu în ultimul rând, amintim metoda comparativă, în urma căreia se pot observa diferențele și se pot trage concluzii (doctrinare, comportamentale, chiar psihosociale), acestea atribuindu-se și supranumele de „motorul cunoașterii”.

Structura tezei de doctorat

Lucrarea este structurată în cinci capitole, precedate de introducere și urmate de încheierea aferentă și bineînțeles de bibliografia utilizată.

În primul capitol am prezentat date desprinse din Arhiva Mitropoliei Moldovei despre cultele neoprotestante ce au activat în perioada de timp supusă cercetării. În general, aceste date fac referire la perioada în care și-a început activitatea fiecare cult în parte, la localitatea ce a constituit nucleul fiecărei organizații religioase, la centrele importante din Moldova, la regulamentele de organizare după care și-au desfășurat activitatea, la primii conducători pe care i-au avut, la sistemul de învățături ce îi definea, la metodele prozelitiste folosite, precum și la tipăriturile și colportajul avut la îndemână. Cultele neoprotestante descrise sunt următoarele: Adventiștii, Creștinii după Evanghelie, Baptiștii, Inochentiștii, Studenții în Biblie (Martorii lui Iehova) și Nazarenii (Pocăiții).

Cel de-al doilea capitol al tezei, care este și cel mai întins, prezintă amănunțit dreapta credință a Bisericii în antiteză cu învățăturile noilor grupări religioase. Pentru Biserica Ortodoxă, mărturisirea credinței apostolice, trăirea vieții în comuniune și legătura iubirii, împărtășirea din aceleași Sfinte Taine și practicarea rugăciunii ca dialog cu Dumnezeu, constituie o simfonie prin care își exprimă identitatea și unicitatea. Modul de viață al Bisericii este mărturisirea Mântuitorului Hristos de-a lungul generațiilor, cu întreaga bogăție cuprinsă în dumnezeieștile dogme și porunci, cu toate Sfintele Taine și ierurgii, ca singurul și adevăratul Dumnezeu. Într-un cuvânt, misiunea Sfintei Biserici este mărturisirea lui

Hristos. Ortodoxia nu a lăsat să intre în sanctuarul său nimic străin, care să strice credința apostolică.

Conform datelor ce reies din Arhiva Mitropoliei, învățăturile de credință ortodoxe ce au trebuit apărute sunt următoarele:

- Sfânta Biserică - „stâlp și temelie a adevărului”
- Sfânta Liturghie – centrul vieții și misiunii Bisericii
- Sfânta Scriptură și Sfânta Tradiție
- Sfânta Taină a Botezului
- Sfânta Taină a Hirotoniei
- Învățătura despre Maica Domnului
- Învățătura despre sfintele icoane
- Învățătura despre Sfânta Duminică
- Dumnezeu Judecătorul, milenarismul și rugăciunile pentru cei adormiți
- Jurământul și autoritatea statului

În capitolul al treilea au fost menționate o serie de strategii misionare ce vizau pe de o parte combaterea învățăturilor și practicilor grupurilor neoprotestante, iar pe de altă parte ținteau prevenția în sensul păstrării credincioșilor în dreapta credință a Bisericii. Conducerea Bisericii va încerca o responsabilizare sporită a preotului din parohie, de care va depinde într-o mare măsură implementarea și buna desfășurare a strategiilor misionare adoptate. Conștiința a fost că toate măsurile trebuiau aplicate de către toți cu duhul blândeții evanghelice, pentru a putea fi vindecate rănilor sufletești ce i-a împins pe ortodocși să părăsească dreapta credință. Mai mult decât atât, au fost cerute preoților

eforturi suplimentare, necunoscute până atunci, prin care erau nevoiți să studieze și să cunoască întregul sistem de doctrine neoprotestante și mai cu seamă să poată răspunde temenic acuzelor lor.

Printre strategiile regăsite amintim: însuflețirea preotului în purtarea de grijă față de membrii parohiei; atenția acordată învățământului teologic și pregătirii preoților de pe cuprinsul întregii țări; educarea morală și liturgică a credincioșilor, precum și participarea lor la apostolatul misionar; înființarea în anul 1921 a postului de misionar al Mitropoliei, conform cu deciziile Ministerului Cultelor din România și a Sfântului Sinod; literatura misionară, ca răspuns la bogata literatură utilizată de confesiunile neoprotestante și nu în ultimul rând activitatea statistică ce va fi alcătuită la nivelul structurilor organizatorice bisericesti (parohie, protopopiat și eparhie) și legătura preotului cu autoritățile statului.

În cel de-al patrulea capitol al tezei sunt tratate câteva aspecte legate de psihologia și sociologia cultelor neoprotestante, subliniindu-se ideile și practicile greșite proprii grupărilor neoprotestante, dar și unele elemente atractive prin care reușesc să atragă atenția mulțimilor.

În al cincilea capitol sunt supuse atenției metodele prozelitiste practicate de grupările neoprotestante, prin care s-a urmărit ruperea persoanelor din sânul Bisericii Ortodoxe și alipirea lor la un anumit cult. Cei implicați în acest fenomen ajung să confunde misiunea cu prozelitismul. Prozelitismul se ascunde în spatele libertății religioase și nu de puține ori a acuzat Biserica majoritară că este favorizată de statul laic. În opinia agenților confesiunilor neoprotestante, apărarea dreptei

credițe constituie o încălcare a drepturilor omului. Însă Biserica Ortodoxă nu a fost și nu este împotriva libertății religioase a individului, ci consideră că ori de câte ori libertatea religioasă a unei persoane, fie creștin, fie non-creștin este încălcată, intervine prozelitismul.

O parte din metodele folosite sunt comune tuturor cultelor neoprotestante, o altă parte însă, sunt dezvoltate de o singură grupare. Ca notă comună remarcăm discursul care poate fi caracterizat printr-o ușurință de comunicare.

Prozelitismul confesiunilor neoprotestante în Moldova denotă câteva caracteristici și anume: a) critică și ridiculizează uneori credința și practicile Bisericii majoritare (icoanele, Fecioara Maria, cultul morților etc.); b) prezintă cultul lor ca fiind singurul deținător al adevărului și cel prin care se obține mântuirea; c) descrie propriul cult ca având înalte calități spirituale, morale și educaționale, în comparație cu păcatele și slăbiciunile Bisericii Ortodoxe; d) oferă ajutoare materiale ca tentații pentru a le fi îmbrățișată credința; e) profită de lipsa instruirii creștine a membrilor Bisericii, ceea ce i-a făcut vulnerabili.

Concluziile lucrării

Lucrarea de față este o mărturisire despre păstrarea dreptei credințe în Biserica Ortodoxă locală din Moldova și despre modul în care clerul și poporul a știut să-și apere acest tezaur mântuitor, de origine apostolică, pe care l-au primit de la strămoșii lor.

Prima jumătate a secolului al XX-lea reprezintă perioada apariției, înfiripării și dezvoltării confesiunilor neoprotestante în comunitatea extinsă a Bisericii din Mitropolia Moldovei. Marcată de frământări sociale (pricinuite de cele două războaie mondiale), dar și de împlinire a idealurilor naționale (Marea Unire din anul 1918) și bisericești (dobândirea autocefaliei și ridicarea la rang de Patriarhie a Bisericii Ortodoxe Române), această perioadă sub toate aspectele ei este una rodnică pentru Biserica noastră. În primele două decenii ale secolului al XX-lea, din dorința întăririi unității naționale, prozelitismul confesional a fost descutajat. Anii ce au urmat Marii Uniri au adus o largă libertate religioasă, o dată cu ea manifestându-se un amplu program de prozelitism confesional, dar și o reacție a Bisericii majoritare, concretizată prin mijloace și metode noi misionare pentru clerul și credincioșii ortodocși.

Misiunea pe care a făcut-o Biserica în prima jumătate a secolului al XX-lea este una internă, prin care s-a ocupat de membrii ei botezați. În mare parte, misiunea s-a preocupat de problema mântuirii și de toate aspectele ce țin de ea, dar nu au lipsit nici problemele vieții pământești a credincioșilor ei. Ținând cont de noile provocări, Biserica Ortodoxă a fost

nevoită să-și însușească strategii misionare și programe noi, paradigma misionară trecând de la simpla anamneză a valorilor spirituale împărtășite de strămoși, la modelul apărării acestor valori în fața celor care nu erau sub nici un chip legate de ele.

Accentul strategiilor misionare pentru apărarea dreptei credințe a fost lucrarea preotului, cel care cunoștea de aproape potențialul duhovnicesc al credincioșilor săi, dar și intensitatea activității noilor grupări de factură neoprotestantă. Exemplul personal, tactul misionar, devotamentul pentru slujirea lui Dumnezeu, predica și apostolatul social, sunt doar câteva din elementele care contribuie la formarea unui scut în apărarea credinței și la revenirea în sânul Bisericii a celor rătăciți. Pregătirea, buna rânduială și disciplina au fost virtuți cerute întregului corp ecleziastic, fără de care nu s-a putut realiza împlinirea unei misiuni durabile, frumoase și înălțătoare.

În ce măsură experiența Bisericii din Moldova de atunci, poate constitui un model pentru Biserica Ortodoxă din zilele noastre? Sau dacă paradigma misionară din prima jumătate a secolului al XX-lea, poate ajuta misiunea Bisericii de azi?

Acest arc peste timp este de un secol de istorie, cu importante transformări sociale ce și-au pus amprenta și asupra Bisericii. Cu toate acestea, credința cea adevărată este neschimbată, este ca o constantă a Bisericii ce străbate istoria până la sfârșitul veacurilor, din care izvorăsc mijloace de propovăduire și păstrare a credinței, ce vor fi folosite permanent în misiunea Bisericii. De aceea, putem afirma că experiența misionarului de acum un secol poate ajuta lucrarea misionarului de astăzi.

În primul rând, discernământul misionarului, care implică recunoașterea tuturor provocărilor slujirii sale. Biserica trebuie să recunoască și chiar să anticipeze orice pericol care s-ar abate peste cei pe care îi păstorește. Din ceea ce am observat, răspunsul Bisericii Ortodoxe din prima jumătate a secolului al XX-lea, dat prezelitismului neoprotestant a fost întârziat, lent la început și pe alocuri aproape inexistent. Astfel, misionarul contemporan trebuie să fie însoțit de discernământ și să se încadreze în timpul și aria geografică dată, pentru a-i transforma pe toți oamenii în trupul Bisericii Mântuitorului Hristos.

În al doilea rând, responsabilitatea misionarului pentru mărturisirea și transmiterea generațiilor următoare a tezaurului credinței primit de la înaintași. Preotului nu trebuie să-i lipsească responsabilitatea imediată față de sufletele încredințate și mai cu seamă față de cele ce sunt pe calea întinericului. Pregătirea intelectuală continuă, predicarea Evangheliei, comportamentul preotului sunt câteva din cerințele ce se cer împlinite, pentru o bună responsabilitate. Din acest punct de vedere, Ortodoxia este o datorie, deoarece face cunoscut Cuvântul vieții (Cuvântul lui Dumnezeu) dătător de viață. Responsabilitatea față de acest Cuvânt cheamă și pe ceilalți la o responsabilitate comună. Astăzi nu ne putem plânge de lipsuri materiale pe tărâm misionar. Ceea ce nu exista acum un secol, astăzi este la îndemâna tuturor. Școli de teologie, cărți și orice fel de tipărituri, mijloace de comunicare, toate sunt la îndemâna Bisericii. De aceea, se cere ca responsabilitatea noastră să crească direct proporțional cu ușurința prin care ne putem împlini datoria.

În al treilea rând, educarea morală și liturgică a credincioșilor, precum și participarea lor la apostolatul misionar este o lucrare imperativă în societatea modernă, așa cum a fost și în trecut. Atunci Biserica s-a preocupat de educația morală și liturgică a credincioșilor, dar și de integrarea lor misionară, pentru a contrabalansa ceea ce se întâmpla în grupurile neoprotestante. Astăzi redescoperirea credinței și valorilor ortodoxe autentice ar trebui să constituie o nouă paradigmă misionară. Biserica nu este doar o companie, în sensul modern al cuvântului, ci ea este Trupul Mântuitorului Hristos, ce presupune o redescoperire a Răscumpărătorului în fața turmei credincioase. Astăzi se impune o pastorație activă, în care apostolatul social al mirenilor trebuie să ocupe un loc important. Putem vorbi, pe lângă responsabilitatea preotului, de care am amintit și de o responsabilitate de ansamblu, care se împlinește solidar, fiecare având locul, slujirea și importanța lui. Dacă în trecut, educația morală, slujirea liturgică și întrajutorarea creștinească începeau să prindă rădăcini în Biserica noastră, astăzi sunt coordonate esențiale ale misiunii Bisericii.

Cuprinsul tezei de doctorat

INTRODUCERE

1. Argumentul și importanța cercetării
2. Perioada de timp studiată
3. Precizări terminologice
4. Izvoarele și metodele folosite
5. Misiunea ca „raison d`être” a Bisericii

I. DATE DESPRINSE DIN ARHIVA MITROPOLIEI MOLDOVEI ȘI BUCOVINEI, REFERITOARE LA CULTELE NEOPROTESTANTE

- I. 1. Adventiștii
- I. 2. Baptiștii
- I. 3. Evangheliștii
- I. 4. Inochentiștii
- I. 5. Studenții în Biblie
- I. 6. Nazarenii sau Pocăiții

II. DREAPTA CREDINȚĂ ȘI MĂRTURISIREA EI

- II. 1. Biserica „*stâlp și temelie a adevărului*”
- II. 2. Sfânta Liturghie – centrul vieții și misiunii Bisericii
- II. 3. Sfânta Scriptură și Sfânta Tradiție, moduri de fixare, păstrare și transmitere a revelației divine
- II. 4. Sfânta Taină a Botezului – îmbrăcarea cu Hristos
- II. 5. Hirotonia – Taina introducerii în succesiunea apostolică
- II. 6. Maica Domnului, Născătoarea Fiului lui Dumnezeu întrupat

II. 7. Cinstirea Sfintelor icoane. Icoana, mijlocitoare a harului lui Dumnezeu

II. 8. Ziua de odihnă versus noua Duminică a creștinilor

II. 9. Dumnezeu judecătorul – parusia, hiliasmul și pomenirea celor adormiți

II. 9. 1. Milenarismul, împărăția de o mie de ani

II. 9. 2. Rugăciunile pentru cei adormiți

II. 10. Jurământul și autoritatea statului

III. ASPECTE ALE STRATEGIEI MISIONARE ÎN MITROPOLIA MOLDOVEI ȘI BUCOVINEI

IV. PSIHOSOCIOLOGIA CONFESIUNILOR NEOPROTESTANTE

IV. 1. Psihologia organizațiilor religioase

IV. 2. „Convertirea” la cultele religioase

IV. 3. Idei și practici greșite în rândul cultelor neoprotestante

IV. 4. Elemente atractive ale noilor confesiuni neoprotestante

IV. 5. Sociologia confesiunilor neoprotestante

V. METODE PROZELITISTE ALE GRUPURILOR NEOPROTESTANTE

CONCLUZII

BIBLIOGRAFIE

Bibliografia lucrării

1. *Biblia sau Sfânta Scriptură*, Ediție jubiliară a Sfântului Sinod, Tipărită cu binecuvântarea și prefața Preafericitului Părinte Teoctist, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2001.

A. Dosare din Arhiva Mitropoliei Moldovei și Bucovinei

1. Arhiva Mitropoliei Moldovei și Bucovinei, Dosarul nr. 47, din 1913, *Advențiștii*.

2. Arhiva Mitropoliei Moldovei și Bucovinei, Dosarul nr. 47, din 1923, *Preotul misionar*.

3. Arhiva Mitropoliei Moldovei și Bucovinei, Dosarul nr. 47, din 1924, *Evangheliștii*.

4. Arhiva Mitropoliei Moldovei și Bucovinei, Dosarul nr. 41, din 1925, *Sectele*.

5. Arhiva Mitropoliei Moldovei și Bucovinei, Dosarul nr. 56, din 1925, *Preotul misionar*.

6. Arhiva Mitropoliei Moldovei și Bucovinei, Dosarul nr. 53, din 1928, *Corespondența misionarului Eparhiei*.

7. Arhiva Mitropoliei Moldovei și Bucovinei, Dosarul nr. 64, din 1928, *Sectanții*.

8. Arhiva Mitropoliei Moldovei și Bucovinei, Dosarul nr. 53, din 1929, *Misionarul Eparhiei*.

9. Arhiva Mitropoliei Moldovei și Bucovinei, Dosarul nr. 54, din 1929, *Sectanți*.
10. Arhiva Mitropoliei Moldovei și Bucovinei, Dosarul nr. 54, din 1930, *Sectanți*.
11. Arhiva Mitropoliei Moldovei și Bucovinei, Dosarul nr. 53, din 1932, *Sectanți*.
12. Arhiva Mitropoliei Moldovei și Bucovinei, Dosarul nr. 53, din 1933, *Secte religioase*.
13. Arhiva Mitropoliei Moldovei și Bucovinei, Dosarul nr. 53, din 1934, *Sectanți și Stiliști*.
14. Arhiva Mitropoliei Moldovei și Bucovinei, Dosarul nr. 53, din 1935, *Sectanți și Stiliști*.
15. Arhiva Mitropoliei Moldovei și Bucovinei, Dosarul nr. 53, din 1937, *Sectele*.
16. Arhiva Mitropoliei Moldovei și Bucovinei, Dosarul nr. 53, din 1939, *Sectanți de orice fel*.
17. Arhiva Mitropoliei Moldovei și Bucovinei, Dosarul nr. 53, din 1940, *Sectanți*.
18. Arhiva Mitropoliei Moldovei și Bucovinei, Dosarul nr. 53, din 1941, *Sectele*.
19. Arhiva Mitropoliei Moldovei și Bucovinei, Dosarul nr. 53, din 1942, *Sectanții*.
20. Arhiva Mitropoliei Moldovei și Bucovinei, Dosarul nr. 53, din 1943, *Sectanții*, vol. I.

21. Arhiva Mitropoliei Moldovei și Bucovinei, Dosarul nr. 53, din 1943, *Sectanții. Situația lor pe județe și parohii*, vol. II.

B. Sfinți Părinți și Scriitori Bisericești

1. Alexandrinul, Clement, *Care bogat se va mântui?*, traducere, introducere, note și indici de Pr. D. Fecioru, în *Părinți și Scriitori Bisericești*, Vol. 4, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1982.

2. Alexandrinul, Clement, *Pedagogul*, traducere, introducere, note și indici de Pr. D. Fecioru, în *Părinți și Scriitori Bisericești*, Vol. 4, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1982.

3. Alexandrinul, Clement, *Stromatele*, Traducere, cuvânt înainte, note și indici de Pr. D. Fecioru, în *Părinți și Scriitori Bisericești*, Vol. 5, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1982.

4. Sfântul Andrei Arhiepiscopul Cezareii Capadociei, *Tâlcuire la Apocalips*, traducere de Diac. Gheorghe Băbuț, Editura Pelerinul Român, Oradea, 1991.

5. *Epistola către Diognet*, traducere, introducere, note și indici de Pr. D. Fecioru, în *Părinți și Scriitori Bisericești*, vol. 1, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1979.

6. Eusebiu de Cezarea, *Istoria Bisericească*, traducere, studiu, note și comentarii de Pr. Prof. T. Bodogae, în *Părinți și Scriitori Bisericești*, Vol. 13, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1987.
7. Fericitul Ieronim, *Trei vieți de monahi. Împotriva lui Helvidius. Epistole*, Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 2011.
8. *Filocalia sau culegere din scrierile Sfinților Părinți care arată cum se poate omul curăța, lumina și desăvârși*, vol. 5, traducere din grecește, introducere și note de Preotul Profesor Dr. Dumitru Stăniloae, Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 2011.
9. Grigorie de Nazians, *Cele cinci cuvântări teologice*, Traducere din limba greacă, introducere și note de Pr. Dr. Academician. Dumitru Stăniloae, Editura Anastasia, București, 1993.
10. *Herma Păstorul*, în *Părinți și Scriitori Bisericești*, vol 1, Traducere, inici și note de Pr. D. Fecioru, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1979.
11. Ioan Chrisostom Arhiepiscopul Constantinopolului, *Comentariile sau aplicarea Epistolei către Galateni*, Traducere din limba elină, ediția de Oxonia, 1852, de către Arhim. Theodosie Athanasiu, Editura Dacia P. Iliescu & D. Grossu, Iași, 1901.
12. *Învățătură a celor doisprezece Apostoli*, traducere, note și indici de Pr. D. Fecioru, în *Părinți și Scriitori Bisericești*, vol. 1, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1979.

13. Nichita Stithatul, Cuviosul, *Cele 300 de capetedespre făptuire, despre fire și despre cunoștință*, Filocalia vol. VI, traducere, introducere și note de Pr. Prof. Dumitru Stăniloae, Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 1977.
14. Origen, *Din Omiliile la Evanghelia după Luca*, în *Părinți și Scriitori Bisericești*, Vol. 7, Traducere de Pr. Prof. T. Bodogae, Pr. Prof. Nicoale Neaga și Zorica Lațcu, Editura Institutului Biblic și de Misiune la Bisercii Ortodoxe Române, București, 1982.
15. Origen, *Omilii și adnotări la Levitic*, Ediție bilingvă, Strudiu introductiv, traducere și note de Adrian Muraru, Editura Polirom, Iași, 2006.
16. Sfântul Ambrozie al Milanului, *Comentar extras la Cartea Apocalipsei*, traducere din limba latină de Diac. Gheorghe Băbuț, Editura Pelerinul Român, Oradea, 1991.
17. Sfântul Ambrozie al Milanului, *Despre Sfintele Taine*, Traducere, introducere și note de Pr. Prof. Dr. Ene Braniște, în *Părinți și Scriitori Bisericești*, Vol. 53, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1994.
18. Sfântul Atanasie cel Mare, *Tratat despre întruparea Cuvântului*, traducere din grecește, introducere și note de Pr. Prof. Dumitru Stăniloae, în *Părinți și Scriitori Bisericești*, vol. 15, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1987.
19. Sf. Atanasie cel Mare, *Viața cuviosului părintelui nostru Antonie*, tradusă de Pr. D. Stăniloae, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2010.

20. Sfântul Chiril al Ierusalimului, *Cateheze*, Traducere din limba greacă și note de Preotul profesor Dumitru Fecioru, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2003.
21. Sfântul Ciprian, Episcopul Cartaginei, *Scrisori*, Traducere din limba latină de prof. Ioan Diaconescu și prof. Dr. Ovidiu Pop, Editura Sofia, București, 2011.
22. Sfântul Clement Romanul, *Către Corinteni (I)*, în *Părinți și Scriitori Bisericești*, vol. I, traducere note și indicii de Pr. Dumitru Fecioru, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1979.
23. Sfântul Grigorie Palama, *Omilii I*, Traducere din limba greacă veche și introducere de Pr. Roger Coresciuc, Editura Doxologia, Iași 2019.
24. Sfântul Grigorie de Nyssa, *Tâlcuire amănunțită la Cântarea Cântărilor*, traducere de Pr. Prof. Dumitru Stăniloae și Pr. Ioan Buga, în *Părinți și Scriitori Bisericești*, Vol. 29, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1982.
25. Sfântul Grigorie Sinaitul, *Carte foarte folositoare în acrostih*, traducere, introducere și note de Pr. Prof. Dumitru Stăniloae, în *Filocalia*, vol. VII, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1977.
26. Sfântul Grigorie Teologul, *Despre iubirea de săraci*, traducere și adaptare de Pr. Dr. Gheorghe Tilea, Editura Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, Suceava 2006.

27. Sfântul Ignatie Teoforul, *Epistola către Magnezieni*, Traducere, note și indicii de Pr. D. Fecioru, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1979.
28. Sfântul Ignatie Teoforul, *Epistola către Efeseni*, traducere note și indici de Pr. D. Fecioru, în *Părinți și Scriitori Bisericești*, Vol. 1, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1979.
29. Sfântul Ioan Damaschin, *Cultul sfințelor icoane – Cele trei tratate contra iconoclaștilor*, traducere din limba greacă, introducere și note de Preotul profesor Dumitru Feccioru, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1998.
30. Sfântul Ioan Damaschin, *Descoperire cu amănuntul a pravoslavniciei credințe*, Tradusă din limba greacă de Gherontie Ieromonahul și Grigorie Ierodiaconul, Editura Predania, București, 2011.
31. Sfântul Ioan Damaschin, *Dogmatica*, traducere din limba greacă, introducere și note de Preotul Profesor Dumitru Fecioru, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2005.
32. Sfântul Ioan Gură de Aur, *Cateheze Baptismale*, Traducere din limba greacă veche de Pr. Marcel Manches, Editura Oastea Domnului, Sibiu, 2003.
33. Sfântul Ioan Gură de Aur, *Comentariu la Faptele Apostolilor*, Vol. I, Traducere din limba greacă veche, introducere și note de Ierom. Lavrentie Carp, Editura Doxologia, Iași, 2016.

34. Sfântul Ioan Gură de Aur, *Comentariu sau Explicarea Epistoliei I către Corinteni*, traducere din limba elină, deșița de Oxonia 1847, de Arhim. Theodosie Athanasiu, Ateleirele Grafice Socec & Co Societate Anonimă, București, 1908.
35. Sfântul Ioan Gură de Aur, *Comentariu la Evanghelia de la Ioan*, Editura Plerinul Român, Oradea, 2005.
36. Sfântul Ioan Gură de Aur, *Cuvântări despre viața de familie*, traducere de Marcel Hanches, Editura Invierea, 2005.
37. Sfântul Ioan Gură de Aur, *Omilii la Epistola I către Timotei a Sfântului Apostol Pavel*, Editura Nemira, 2005.
38. Sfântul Ioan Gură de Aur, *Omilii la Facere I*, în *Părinți și Scriitori Bisericești*, Vol. 21, Traducere, introducere, indici și note de Pr. D. Fecioru, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1987.
39. Sfântul Ioan Gură de Aur, *Omilii la Facere II*, în *Părinți și Scriitori Bisericești*, Vol. 22, Traducere, introducere, indici și note de Pr. D. Fecioru, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1989.
40. Sfântul Ioan Gură de Aur, *Omilii la Matei*, traducere, introducere, indici și note de Pr. D. Fecioru, în *Părinți și Scriitori Bisericești*, vol 23, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1994.
41. Sfântul Ioan Gură de Aur, *Omiliile la Postul Mare*, Editura Anastasia, 1997.

42. Sfântul Ioan Gură de Aur, *Problemele vieții*, trad. de Cristian Spătăreanu și Daniela Filioreanu, Editura Egumenița, Galați, 2007.
43. Sfântul Ioan Gură de Aur, *Tâlcuirea la Epistolele către Filipeni și către Coloseni*, traducere din limba greacă veche de Mitropolitul Veniamin Costachi, Ediție îngrijită de Ștefan Voronca și Andreea Stănciulescu, Editura Doxologia, Iași, 2019.
44. Sfântul Ioan Gură de Aur, Sf. Grigorie din Nazians, Sf. Efrem Sirul, *Despre Preoție*, traducere, introducere și note de Pr. D. Fecioru, Editura Sofia, București, 2004.
45. Sfântul Ioan Hrisostom, *Comentariile sau Explicarea Epistolei către Evrei*, traducere din limba elină de Theodosie Athanasiul, Tipografia Cărților Bisericești, București, 1923.
46. Sfântul Ioan Maximovici, *Cinstirea Maicii Domnului în Tradiția Ortodoxă*, traducere din limba engleză de Cristian Maxim, Editura Icos, Cluj-Napoca, 2000.
47. Sfântul Ioan Scărarul, *Scara*, Traducere, introducere și note de Pr. Prof. Dr. Dumitru Stăniloae, în Filocalia, Vol. IX, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1980.
48. Sfântul Ipolit Romanul, *Tradiția Apostolică*, traducere de Pr. Petru Buburuz, în Ortodoxia, anul LI, nr. 3-4 (iulie-decembrie) 2000.
49. Sfântul Irineu de Lyon, *Împotriva ereziilor. Combatere și răsturnare a gnozei cu nume mincinos*, Cartea I, Traducere din limbile greacă veche și latină, introducere și note de Petru Molodeț, Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 2016.

50. Sf Irineu de Lyon, *Contra ereziilor. Combatere și răsturnare a gnozei cu nume mincinos. Cartea a III-a*, Traducere din limbile greacă veche și latină, introducere și note de Petru Molodeț, Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București 2018.
51. Sfântul Iustin Martirul și Filosoful, *Apologia întâi*, traducere și note de Pr. Prof. Olimp N. Căciulă, în *Părinți și Scriitori Bisericești*, vol. II, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1980.
52. Sfântul Iustin Martirul și Filosoful, *Dialogul cu iudeul Trifon*, traducere, introducere, note și indici de Pr. Prof. T. Bodogae, Pr. Prof. Olim Căciulă, Pr. Prof. D. Fecioru, în *Părinți și Scriitori Bisericești*, vol. 2, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1980.
53. Sfântul Isac Sirul, *Cuvinte despre sintele nevoințe*, Traducere, introducere și note de Pr. Prof. Dr. Dumitru Stăniloae, Filocalia, vol X, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1981.
54. Sfântul Macarie cel Mare, *Omilii duhovnicești*, traducere din limba greacă veche de Preotul Profesor Dr. Constantin Cornițescu, Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 2010.
55. Sfântul Marcu Ascetul, *Despre legea duhovnicească*, în Filocalia vol I, Ediția a II-a, traducere de Prot. Stravr. Dr. Dumitru Stăniloae, Institutul de Arte Grafice „Dacia Traiana”, Sibiu, 1947.
56. Sf. Sfințitul Mare Mucenic Ciprian de Cartagina, *Cartea despre unitatea Bisericii*, Mănăstirea Noul Neamț și Editura Marineasa, 2000.

57. Sfântul Maxim Mărturisitorul, *Ambigua*, traducere din grecește, introducere și note de Pr. Prof. Dumitru Stăniloae, în *Părinți și Scriitori Bisericești*, vol. 80, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1983.
58. Sfântul Maxim Mărturisitorul, *Capete gnostice*, în *Filocalia*, Vol. II, traducere, introducere și note de Pr. Prof. Dumitru Stăniloae, Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 2008.
59. Sfântul Maxim Mărturisitorul, *Mystagogia. Cosmosul și sufletul, chipuri ale Bisericii*, Introducere, traducere, note și studii de Preotul profesor dr. Dumitru Stăniloae, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2000.
60. Sfântul Maxim Mărturisitorul, *Răspunsuri către Talasie*, în *Filocalia*, vol. III, Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 2017.
61. Sfântul Maxim Mărturisitorul, *Viața Maicii Domnului*, traducere și postfață de diac. Ioan I. Ică jr, Editura Deisis, Sibiu, 1998.
62. Sfântul Simeon Arhiepiscopul Tesalonicului, *Erminia dumnezeiescului Simbol al credinței ortodoxe*, Traducere din limba greacă veche și note de drd. Nicușor Deciu, Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 2010.
63. Sfântul Simeon Arhiepiscopul Tesalonicului, *Tratat asupra tuturor dogmelor credinței noastre ortodoxe, după principii puse de Domnul nostru Iisus Hristos și urmașii Săi*, Volumul I, Editura Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, Suceava, 2002.

64. Sfântul Simeon Arhiepiscopul Tesalonicului, *Tratat asupra tuturor dogmelor credinței noastre ortodoxe, după principii puse de Domnul nostru Iisus Hristos și urmașii Săi*, vol. II, Editura Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, 2003.
65. Sfântul Teodor Studitul, *Iisus Hristos prototip al icoanei Sale*, studiu introductiv și traducere de Diac. Ioan I. Ică jr, Editura Deisis, Sfânta Mănăstire Ioan Botezătorul, Alba Iulia, 1994.
66. Sfântul Teofan Zăvorâtul, *Cum să vorbim cu ereticii*, Editura Mirem.
67. Sfântul Teofan Zăvorâtul, *Învățăături și Scrisori despre viața creștină*, traducere de Elena Dulgheru și Richard Sârbu, Editura Sofia, București, 2001.
68. Sfântul Teofilact al Bulgariei, *Tâlcuirea Epistolei întâi către Corinteni și a Epistolei a doua către Corinteni*, Tălmăcită din elina veche în cea nouă și împodobită cu felurite însemnări de către Nicodim Aghioritul, Îndreptarea tălmăcirii și notele ediției de Florin Stuparu, Editura Cartea Ortodoxă, București, 2005.
69. Sfântul Teofilact, Arhiepiscopul Bulgariei, *Tâlcuirea Sfintei Evanghelii după Luca*, Editura Sophia, București, 2007.
70. Sfântul Vasile cel Mare, *Comentariu la Cartea Profetului Isaia*, Traducere din limba greacă, introducere și note de Alexandru Mihăilă, Editura Basilica a Patriarhiei Române, București, 2009.
71. Sfântul Vasile cel Mare, *Despre Botez*, Traducere și studiu introductiv de Pr. Dumitru V. Georgescu, Editura Anastasia, București.
72. Sfântul Vasile cel Mare, *Despre Duhul Sfânt*, Traducere, introducere, note și indici de Preot Prof. Dr. Constantin Cornițescu și Preot Prof. Dr.

Teodor Bodogae, în *Părinți și Scriitori Bisericești*, Vol. 12, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1988.

73. Sfântul Vasile cel Mare, *Epistola 90 II*, în Volumul Despre Sfântul Duh. Corespondență. Epistole, Colecția PSB, Vol. 12, Traducere, introducere, note și indici de Pr. Prof. Dr. Constantin Cornițescu și Pr. Prof. Dr. Teodor Bodogae, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1988

74. Sfântul Vasile cel Mare, *Omilii și Cuvântări*, traducere, introducere, note și indici de Pr. D. Fecioru, în *Părinți și Scriitori Bisericești*, vol. 17, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1986.

75. Sozomen, *Istoria Bisericească*, tradusă în românește de I. P. S. Iosif Gheorghian Mitropolit Primat al României, Tipografia Cărților Bisericești, București, 1897.

76. Tertulian, *Apologeticul*, traducere de Prof. Nicolae Chițescu, Eliodor Constantinescu, Paul Papadopol și Prof. David Popescu, în *Părinți și Scriitori Bisericești*, vol. III, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1981.

77. Tertulian, *Despre mărturia sufletului*, traducere Prof. Nicolae Chițescu, în *Părinți și Scriitori Bisericești*, vol. III, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1981.

78. Tertulian, *Despre prescripția contra ereticilor*, XLII, 1-7, în Volumul Apologeți de limbă latină, Colecția Părinți și Scriitori Bisericești (mai

departe PSB), Vol. 3, trad. de Prof. Nicolae Chițescu, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1981.

79. Tertulianus, *Liber de Oratione*, prezentare și traducere de Pr. prof. Nic. Petrescu, în Mitropolia Olteniei, anul 24, 1972.

B. Cărți

80. Abgrall, Jean-Marie, *La mecanique des sectes*, Editions Payot and Rivages, Paris, 1996.

81. Abrudan, Dumitru, Pr. Prof. Dr, Cornițescu, Emilian, Pr. Prof. Dr, *Arheologie Biblică*, Ediția a II-a, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, Sibiu, 2002.

82. *Acatistier*, Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 2016.

83. Achimescu, Nicoale, *Noile mișcări religioase*, Ediția a III-a, Editura Limes, Florești-Cluj, 2012.

84. Achimescu, Nicoale, *Religie, modernitate și postmodernitate*, Editura Trinitas a Patriarhiei Române, București, 2013.

85. Anania, Bartolomeu Valeriu, *Apa cea vie a Ortodoxiei*, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2005.

86. Bel, Valer, Pr. Dr, *Dogmă și propovăduire*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1994.

87. Bel, Valer, Pr. prof. dr, *Misiune, parohie, pastorație*, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2006.

88. Bel, Valer, Pr. Prof. Univ. Dr, *Misiunea Bisericii în lumea contemporană*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2004.
89. Bel, Valer, *Teologie și Biserică*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2008.
90. Bel, Valer, *Unitatea Bisericii în Teologia contemporană. Studiu interconfesional-ecumenic*, Editura Limes, Cluj-Napoca, 2003.
91. Belu, Prof. Dr. D. I, *Maica Domnului în lumina imnelor liturgice*, Tiparul Tipografiei și Librăriei Diecezane, Caransebeș, 1941.
92. Berdiaev, Nikolai, *Despre natura credinței*, în Logos, Revue internationale de synthese chretienne orthodoxe, Ed. par. Nae Ionescu, Bucarest, 1928.
93. Berdiaev, Nikolai, *Sensul creației. Încercare de îndreptățire a omului*, trad. de Anca Oroveanu, Ed. Humanitas, București, 1992.
94. Bevans, Stephen B, *Pregustând Împărăția lui Dumnezeu*, traducere de Emil M. Mărgineanu și Alexandra Budu, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2019.
95. Bianu, Ioan, N. Hodoș și D. Simonescu, *Bibliografie românească veche 1508 – 1830*, tom. III, București 1912.
96. Blaquard, Jean-Luc, *Tipuri tradiționale de convertiri. Abordare filosofică și tipologică*, în *Convertirea religioasă*, coord. Emmanuel Godo, trad. de Nicoleta Petrehov, Ed. Anastasia, 2002.
97. Bobrinskoy, Boris, Pr. Prof. Dr, *Taina Bisericii*, traducere de Vasile Manea, Editura Reîntregirea, Alba Iulia, 2004.
98. Bosch, David, *Transforming Mission. Paradigm Shifts in the Theology of Mission*, Maryknoll, Orbis Books, N.Y., 1991.

99. Boss, Sarah Jane, *Mary: the complete resource*, Burns and Oates, London and New York, 2007.
100. Bradley Nassif, Michael Horton, Vladimir Berzonsky, George Hancock-Stefan, Edward Rommen, *Ortodoxie și evanghelism. Trei perspective*, Editura Adoramus, Iași 2009.
101. Braniște, Ene, Preot Prof. Dr, *Explicarea Sfintelor Taine de inițiere (Botez, Mirungere, Euharistie în Literatura creștină)*, Editura Arhiepiscopiei Bucureștilor, București, 1990.
102. Braniște, Ene, Preot Prof. Dr, *Liturgica specială*, Ediția a V-a, Editura Lumea Credinței, București, 2008
103. Breck, John, Preotul profesor, *Puterea Cuvântului în Biserica dreptmăritoare*, traducere de Monica E. Herghelegiu, Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1999.
104. Breck, John, *Sfânta Scriptură în Tradiția Bisericii*, traducere de Tamaian Ioana, Editura Patmos, Cluj-Napoca, 2003.
105. Bria, Ion, Pr. Prof, *Comentariu la Catehismul Ortodox*, Ed. „Oastea Domnului”, Sibiu, 2000.
106. Bria, Pr. Prof. Ion, *Credința pe care o mărturisim*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1987.
107. Bria, Ion, Pr. Prof, *Curs de teologie și practică misionară ortodoxă*, Geneva, 1982.
108. Bria, Ion, Pr. Prof, *Destinul Ortodoxiei*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1989.

109. Bria, Ion, Pr. Prof. Dr, *Dicționar de Teologie Ortodoxă A-Z*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1981.
110. Bria, Ion, *Go Fort in Peace: Orthodox perspectives on Mission*, WCC Publications, Geneva, 1986.
111. Bria, Ion, *Iisus Hristos*, Editura Enciclopedică, București, 1992.
112. Bria, Ion, Preot Profesor Doctor, *Liturghia după Liturghie. O tipologie a misiunii apostolice și mărturiei creștine azi*, Editura Athena, București, 1996.
113. Bria, Ion, Pr. Prof, *Martyria-Mission. The Witness of the Orthodox Churches today*, WCC Publications, Geneva, 1980.
114. Bria, Ion, *Misiune și Unitate: Ecclesiologie și Misiune*, în „Relevanța operei Părintelui Profesor Ion Bria pentru viața bisericească și socială actuală. Direcții noi de cercetare în domeniul doctrinei, misiunii și unității Bisericii”, Coordonator Pr. Conf. Univ. Dr. Nicolae Moșoiu, Editura Universității „Lucian Blaga”, Sibiu, 2010.
115. Bria, Ion, Pr. Prof. Univ. Dr, *Regenerarea misiunii creștine în contextul urban*, în Relevanța operei Părintelui Profesor Ion Bria pentru viața bisericească și socială actuală. Direcții noi de cercetare în domeniul doctrinei, misiunii și unității Bisericii”, Coordonator Pr. Conf. Univ. Dr. Nicolae Moșoiu, Editura Universității „Lucian Blaga”, Sibiu, 2010.
116. Bria, Ion, Pr. Prof, *Spiritualitate pentru timpul nostru*, Geneva 1990.
117. Bria, Ion, Pr. Prof. Dr, *Tratat de Teologie Dogmatică și Ecumenică*, Editura România Creștină, București, 1999.

118. Brunner, Emil, *The Word and the World*, London: Student Mission Movement Press, 1931.
- Bulgakov, Serghei, *Ortodoxia*, Traducere de Nicolae Grosu, Editura Paideia, București, 1997.
119. Buga, Ion, Pr. Prof, *Pastorala. Încercări de psihologie pimenică*, Editura Internațional Scorpion, București, 1992.
120. Cabasila, Nicolae, *Despre viața în Hristos*, traducere de Teodor Bodogae, Tiparul Tipografiei Arhiedecezane, Sibiu, 1946.
121. Cabasila, Nicolae, Sf, *Tâlcuirea Dumnezeieștii Liturghii*, traducere din limba greacă de Pr. Prof. Dr. Ene Braniște, Editura Arhiepiscopiei Bucureștilor, București, 1989.
122. Carrez, Maurice și Morel, Francois, *Dicționar grec-român al Noului Testament*, Traducere de Gheorghe Badea, Societatea Biblică Interconfesională din România, București, 1999.
123. Chirică, George, *Cercetări istorice asupra legislației Bisericii Române din secolul al XVII-lea și al XVIII-lea*, București 1895.
124. Chiricuță, Petre, Pr, *Parusia sau a doua Venire*, București, 1925.
125. Chițescu, N. Prof, Petreuță, I. Pr. Prof, Todoran, Isidor, Pr. Prof, *Teologia dogmatică și simbolică*, Editura Renașterea , Cluj-Napoca, 2008.
126. Clark, W. H, *The Psychology of Religion: An Introduction to Religious and Experience*, Routledge Macmillan, New York, 1958.
127. Coman, Constantin, Pr, *Ortodoxia sub presiunea istoriei*, Editura Bizantină, București, 1995.

128. Coman, Ioan, G. Pr, *Frumusețile iubirii de oameni în spiritualitatea patristică*, Editura Mitropoliei Banatului, Timișoara, 1998.
129. Coman, Ioan, G. Pr, *Rolul social al milei creștine la Părinții Capadocieni*, Tipografia Diecezană, Beiuș, 1945.
130. Comșa, Grigore, *Călăuza cunoașterii și combaterii sectelor*, Ed. Noului Reviste Bisericești, Sf. Mănăstire Cernica, 1925.
131. Comșa, Grigorie Gh, *În slujba misionarismului ortodox*, Tiparul Tipografiei Diecezane, Arad, 1930.
132. Crainic, Nichifor, *Sfințenia – împlinirea umanului*, ediție îngrijită de Ierod. Teodosie Paraschiv, Editura Moldovei și Bucovinei, Trinitas, Iași, 1993.
133. Cuciuc, Constantin, *Sociopsihologia religiei*, Ed. Conștiință și Libertate, București, 2006.
134. Cunningham, Marry, B, *Maica Vieții. Învățătura Ortodoxă despre Maica Domnului*, traducere din limba engleză de Dragoș Dâsca, Editura Doxologia, Iași, 2017.
135. Damian, Constantin-Iulian, *Convertirea în contextul noilor mișcări religioase. Spălarea creierului, manipulare, influență socială*, Ed. Astra Museum, Sibiu, 2014.
136. David, P. I. Diac, *Invația sectelor. Coarnele fiarei apocaliptice în mileniul III*, Vol. I (De la erezii vechi la secte religioase ale timpului nostru), Editura „Crist-1”, București, 1997.
137. David, P. I. Diac, *Sectologie*, Editura Sfintei Arhiepiscopii a Tomisului, Constanța, 1998.

138. Deheleanu, P. Prot. Dr, *Manual de Sectologie*, Tipografia Diecezana, Arad, 1948.
139. *Dicționar de Teologie Ortodoxă*, coordonatori: Pr. Prof. Dr. Ștefan Buchiu (București), Pr. Prof. Dr. Ioan Tulcan (Arad), Editura Basilica, București, 2019.
140. Diaconovich, C. Dr, *Enciclopedia Română*, Tomul II, Editura și Tiparul lui W. Krafft, Sibiu, 1900.
141. Diaconovich, C. Dr, *Enciclopedia Română*, Tomul III, Editura și Tiparul lui W. Krafft, Sibiu, 1904.
142. Dinu, Adrian Lucian, Pr, *Maica Domnului în Teologia Sfinților Părinți*, Editura Trinitas, Iași, 2004.
143. Eliade, Mircea, *Imagini și simboluri*, Editura Humanitas, București, 1994.
144. Erickson, J. Millard, *Teologie creștină*, traducerea de Elena Jorj, Editura Cartea Creștină, Oradea, 2004.
145. Evdochimov, Paul, *Arta icoanei. O teologie a frumuseții*, traducere de Grigore Moga și Petru Moga, Editura Meridiane, 1993.
146. Evdokimov, Paul, *Ortodoxia*, Traducere din limba franceză de Dr. Irineu Ioan Popa, Arhiereu Vicar, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1996.
147. Evddokimov, Paul, *Vârstele vieții spirituale*, traducere din limba franceză de Pr. Ion Buga, Editura Sofia, București, 2019.
148. Felea, Ilarion, Preot, *Ereticii și rătăcirile lor doctrinare*, Editura România Creștină, București, 1999.

149. Floca, Ioan N. Prof. Dr. Arhidiacon, *Canoanele Bisericii Ortodoxe, note și comentarii*, Ediția a II-a, Editura Polsib, Sibiu, 1993.
150. Florovski, George, Părintele, *Biserica, Scriptura, Tradiția - Trupul viu al lui Hristos -*, trad. din limba engleză de Florin Caragiu și Gabriel Mândrilă, Editura Platytera, București, 2005.
151. Florovski, George, *Creație și răscumpărare*, Compania Publicistică Nordland, Belmont, Massachusetts.
152. Florovsky, George, *Ecumenism I, o abordare doctrinară*, Büchervertriebsansalt Postfach 461, Fl – 9490 Vaduz, Europa.
153. Fouilloux, Danielle, Langlois, Anne, Alice Le Moigne, Francoise Spiess, Madeleine Thibault, Renee Trebuchon, *Dicționar cultural al Bibliei*, traducere din limba franceză de Ana Vancu, Editura Nemira, București, 1998.
154. Gafton, Semfora Monahia, *Maica Domnului în Biserica Ortodoxă*, Editura Sofia, București, 1998.
155. Georgescu, Viorel, Pr. Dr, *Prozelitismul, piedică în calea unității creștine în trecut și azi*, Editura Paralela 45, Pitești, 2002.
156. Gheorghiu, Vasile, Dr, *Împărăția de o mie de ani*, Cernăuți, 1928.
157. Gheorghiu, Vasile Dr, *Sfânta Evanghelie după Matei cu comentar*, Cernăuți, 1925.
158. Gudea, Nicolae, *Metodologia cercetării științifice. Curs de uz intern*, Cluj-Napoca, 2002.
159. Himcischi, Mihai, *Cauze ale fenomenului sectar – un punct de vedere misionar*, în *Biserica Ortodoxă și grupările religioase neoprotestante*, coord. Tulcan Ioan, Ed. Astra Museum, Sibiu, 2013.

160. Hladchi-Bucovineanu, Petre, *Fațete reale ale sectelor religioase*, Editura Politică, București, 1983.
161. Ienculescu, Mirela, *Icoana chipul sacrului*, Editura Platytera, București, 2010.
162. Ierotheos Mitropolitul Nafpaktosului, *Dogmatica empirică a Bisericii Ortodoxe Sobornicești*, după învățăturile prin viu grai ale Părintelui Ioannis Romanidis, Vol. II, Traducere din limba greacă de Tatiana Petrache și Mănăstirea Diaconești, Editura Doxologia, Iași, 2017.
163. Ierótheos, Mitropolitul Nafpaktosului, *Dogmatica empirică, după învățăturile prin viu grai ale Părintelui Ioannis Romanidis*, vol. I, traducere din limba greacă de Tatiana Petrache, Editura Doxologia, Iași, 2014.
164. Ilie, Cleopa, Arhimadrit, *Călăuză în credința Ortodoxă*, Ediția a IV-a revizuită și adăugită de Arhimandrit Ioanichie Bălan, Editura Episcopiei Romanului, 2000.
165. Ionescu, Răzvan Andrei, Pr, Lemeni, Adrian, *Dicționar de Teologie Ortodoxă și știință*, Editura Doxologia, 2016.
166. Ionescu, Voichița, Dicționar latin – român, Ediția a II-a, Editura Orizonturi, București, 1992.
167. Jean Claude Larchet, *Tradiția Ortodoxă despre viața după moarte*, Traducere din limba franceză de Marinela Bojin, Editura Sofia, București, 2006.
168. Karkkainen, Veli Matti, *Proselytism and Church Relations. Theological issues facing older and younger churches*, în Ecumenical Review, vol. LII, 2000.

169. Krivocheine, Basile, Arhiepiscopul, *În lumina lui Hristos. Sfântul Simeon Noul Teolog (949-1022). Viața, spiritualitatea – învățătura*, Traducere din limba franceză de Preot conf. dr. Vasile Leb și Ierom. Gheorghe Iordan, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1997.
170. Leon-Dufour, Xavier și Duplacy, Jean, *Vocabular de Teologie Biblică*, Editura Arhiepiscopiei Romano-Catolice de București, 2001.
171. Leu, Grigorie, Botoșăneanu, Arhiepiscopul, *Confesiuni și Secte. Studiu istoric – misionar*, Tipografia Cărților Bisericești, București, 1929.
172. Loichița, Vasile, *Chiliasm (Milenarismu), expunere și critică dogmatică*, Institutul de Arte Grafice și Editură „Glasul Bucovinei”, Cernăuți, 1926.
173. Lossky, Vladimir, *Teologia mistică a Bisericii de Răsărit*, traducere din limba franceză de Pr. Vasile Răducă, Editura Bonifaciu, 1998.
174. Mada, Teofan, *Misiunea Bisericii în pluralismul postmodern, în Biserica Ortodoxă și grupările religioase neoprotestante*, Editura „Astra Museum”, Sibiu, 2013.
175. Megheșan, Dumitru, *Rugăciune și umanism*, Biblioteca Revistei Familia, Oradea, 1996.
176. Metallinos, Gheorghios D. Protoprezbiter profesor dr, *Parohia, Hristos în mijlocul nostru*, traducere de pr. prof. Ioan I. Ică, Editura Deisis, Sibiu, 2004.
177. Meyendorf, John, *The Orthodox Church and Mission: Past and Present Perspectives*, în *Mission Trends*, nr. 1, *Crucial Issues in Mission Today*, Paulist Press, New York, 1974.

178. Mihălcescu, Irineu, Mitropolitul, *Dogmele Bisericii Creștine Ortodoxe*, Editura Episcopiei Romanului și Hușilor, 1994.
179. Mihălcescu, Irineu, Mitropolitul, *Teologia luptătoare*, Ediția a II-a, Editura Episcopiei Romanului și Hușilor, 1994.
180. Mihoc, Vasile, Pr. Asist. Dr, *Epistola Sfântului Apostol Pavel către Galateni*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1983.
181. Mihoc, Vasile, Pr. Prof, *Șapte tâlcuiri biblice despre Maica Domnului*, Asociația filantropică medicală creștină Christiana, București, 1996.
182. Milaș, Dr. Nicodim, *Dreptul bisericesc oriental*, Traducere de Dim. I. Cornilescu și Vasile S. Radu, Tipografia Gutenberg, Jiseph Gobl, S-sori, București 1915.
183. Milaș, N. Dr, *Canoanele Bisericii Ortodoxe însoțite de comentarii*, traducere de N. Popovici și U. Kovincici, vol. I, Arad, 1930.
- Mitrofan, *Viața repausașilor noștri și viața noastră după moarte*, București, 1899.
184. Miniat, Ilie, *Didahii și Predici*, traducere de Pr. D. Fecioru, București, 1945.
185. Mânzat, Ion, *Psihologia credinșelor religioase. Transconștiința umană*, Editura Știinșifică și Tehnică, București, 1997.
186. Mladin, Nicolae, Mitropolitul, *Ascetica și Mistica paulină*, Editura Deisis, Sibiu, 1996.

187. Mladin, Nicolae, Mitropolit Dr, Bucevschi, Orest, Prof. Diac, Pavel, Constantin, Dr. Prof, Zăgorean, Ioan, Diac. Prof, *Teologia Morală Ortodoxă*, vol. I, Editura Reîntregirea, Alba-Iulia, 2003.
188. Moșoiu, Nicolae, Pr. lect. dr, *Elemente de istorie, doctrină și practică misionară- o perspectivă ecumenică*, Ed. Universității “Lucian Blaga” din Sibiu, 2006.
189. Mureșan, Radu Petre, *Atitudinea Bisericilor Tradiționale Europene față de prozelitismul advent. Impactul în societatea contemporană*, Ediția a II-a, Editura Universității din București, 2008.
190. Nicodim, Patriarhul României, *Pomenirea în rugăciuni a viilor și a morților*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1943.
191. Nyssen, Wilhelm, *Începuturile picturii bizantine*, traducere de Pr. D. Stăniloae și Lidia Stăniloae, Editura Institutului Biblic și de Misiune, București, 1975.
192. Pavel, Aurel, Pr, Toroczkai, Ciprian Iulian, *Adevăratul și falsul ecumenism. Perspective ortodoxe asupra dialogului dintre creștini*, Editura Universității Lucian Blaga din Sibiu, 2010.
193. Panayotis Nelas, *Omul – animal îndumnezeit pentru o antropologie Ortodoxă*, Studiu introductiv și traducere de diac. Ioan I. Ică jr, Editura Deisis, Sibiu, 1994.
194. Pavel, Aurel, Pr. Prof. Dr, *Reflecții critice asupra misiunii creștine*, Editura Andreiana, Sibiu, 2014.
195. Păcurariu, Mircea, Pr. Prof. Dr, *Sfinți daco-romani și români*, Editura Trinitas, Iași, 1994.

196. Pestroi, David, Pr, *Ortodoxia în fața prozelitismului Martorilor lui Iehova*, Editura Insei Print, București, 2005.
197. Petraru, Gheorghe, Pr, *Misiologie Ortodoxă. Revelația divină și misiunea Bisericii*, Editura Pamfilius, Iași, 2002.
198. Petraru, Gheorghe, Pr, *Ortodoxie și Prozelitism*, Editura Mitropoliei Moldovei și Bucovinei, Iași, 2000.
199. Petraru, Gheorghe, Pr. Dr, *Secte neoprotestante și noi mișcări religioase în România*, Editura Universitaria, Craiova, 2006.
200. Petraru, Gheorghe, Pr. Dr, *Teologie fundamentală și misionară. Ecumenism*, Editura Performantica, Iași, 2006.
201. Plămădeală, Antonie, Mitropolitul Ardealului, *Biserica slujitoare*, Sibiu, 1986.
202. Popescu, Dumitru, Pr. Prof. Acad, *Hristos Biserică Misiune. Relevanța misiunii Bisericii în lumea contemporană*, Editura Arhiepiscopiei Dunării de Jos, Galați, 2011.
203. Popescu Neveanu, Paul, *Omul ființă supremă*, Ed. Militară, București, 1985.
204. Popovici, Alexa, *Istoria Bapțiștilor din România 1856-1989*, Ediție revizuită, Editura Făclia, Oradea, 2007
205. Popovici, Eusebiu, *Istoria Bisericească Universală și statistica Bisericească*, traducere de Atanasie Mironescu, Cartea I (de la întemeierea Bisericii până la dezbinarea dintre partea ei de Răsărit și cea de Apus - 1054), Ediția a II-a, Tipografia Cărților Bisericești, București, 1925.
206. Prelipcean, Vladimir, Pr. Prof, Neaga, Nicolae, Pr. Prof, Bârna, Gheorghe, Pr. Prof, Chialda, Mircea, Pr. Prof, *Studiul Vechiului*

Testament, Ediția a III-a, îngrijită de Pr. Conf. Dr. Ioan Chirilă, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2003.

207. Puhalo, Lazăr, Arhiepiscop, *Icoana ca Scriptură*, traducere și prefață de Marian Rădulescu, Editura Theosis, Oradea 2009.

208. Quenot, Michel, *Icoana fereastră către Absolut*, traducere, prefață și note de Pr. dr. Vasile Răducă, Editura Enciclopedică, București, 1993.

209. Răducă, Vasile, Preot Dr, *Antropologia Sfântului Grigorie de Nyssa, căderea în păcat și restaurarea omului*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1996.

210. Rămurean, Ioan, Pr. Prof, Șesan, Milan, Pr. Prof, Bodogae, Teodor, Pr. Prof, *Istoria Bisericească Universală*, vol. II (1054-1982), Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1993.

211. Sandu, Dan, *Eseuri pentru o Dogmatică Evanghelică. Dimensiunea modernă a hristologiei*, Editura Performantica, Iași, 2011.

212. Schonborn, Cristoph, *Icoana lui Hristos*, Editura Anastasia, București, 1996.

213. Schmemmann, Alexander, *Din apă și din Duh. Studiu liturgic al botezului*, Traducere de Pr. Prof. Ion Buga, Editura Symbol, 1992.

214. Schmemmann, Alexander, *The Missionary Imperative in the Orthodox Tradition*, in C.H. Anderson (ed.), „The Theology of the Christian Mission”, London: SCM Press, 1961.

215. Scvovnicov, Al. Pr, *Psihologia sectelor religioase. Studii analitice asupra cauzelor și fondului mișcării sectare*. Monitorul Oficial și Imprimeriile Statului Imperia, Chișinău, 1939.

216. Semen, Petre, *Introducere în teologia profeților scriitori*, Editura Doxologia, Iași, 2010.
217. Sonea, Cristian, *Apostolat și responsabilitate. O viziune teologică asupra misiunii laicului*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2015.
218. Silvestru, Ep. de Canev, *Teologia Dogmatică Ortodoxă cu expunerea istorică a dogmelor*, Vol. V, traducere de Arhimandritul Gherasim Miron și Teodor Ghica, Tipografia Cărilor Bisericești, București, 1906.
219. Stan, Liviu, Pr. Dr, *Mireni în Biserică. Studiu canonic-istoric*, Sibiu, 1930.
220. Stăniloae, Dumitru, Preotul Profesor, *Chipul nemuritor al lui Dumnezeu*, Editura Basilica a Patriarhiei Române, București, 2013.
221. Stăniloae, Dumitru, *Ortodoxie și Românism*, Tiparul Tipografiei Arhidiecezane, Sibiu, 1939.
222. Stăniloae, Dumitru, Părintele, *O teologie a icoanei*, Editura Fundației Anastasia, București, 2005.
223. Stăniloae, Dumitru, Părintele, *Rugăciunea lui Iisus și experiența Duhului Sfânt*, Editura Deisis, Sibiu, 1995.
224. Stăniloae, Dumitru, Preot, *Sensul ascezei monahale*, Ed. Reîntregirea, Albă Iulia, 2005.
225. Stăniloae, Dumitru, Preotul Profesor, *Spiritualitate și comuniune în Liturghia Ortodoxă*, Ediția a II-a, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2004.

226. Stăniloae, Dumitru, Preot Profesor Dr, *Teologia Dogmatică Ortodoxă*, vol. I, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1996.
227. Stăniloae, Dumitru, Preot Profesor Dr, *Teologia Dogmatică Ortodoxă*, vol. II, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1997.
228. Stăniloae, Dumitru, Preot Profesor Dr, *Teologia Dogmatică Ortodoxă*, vol. 3, Ediția a II-a, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1997.
229. Stăniloae, Dumitru, Pr. Prof, *Trăirea lui Dumnezeu în Ortodoxie*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1993.
230. Szentmartoni, Mihaly, *Calea spre Dumnezeu. Reflecții psihologico-spirituale asupra anumitor forme de experiență religioasă*, ediție îngrijită și tradusă de George M. Nicoară, în colaborare cu Daniel Hrișcă, Ed. Sapientia, Iași, 2013.
231. Șelaru Sorin, Pr, (coord.), Viorel Coman, George Gherga, *Hotărârile dogmatice ale celor șapte Sinoade Ecumenice*, Editura Basilica, București, 2018.
232. Tia, Teofil, Pr. lect. dr, *Noțiuni generale de psihologie pastorală*, Alba-Iulia, 2005.
233. Tihan Eusebiu, Curculescu Valentina, Curculescu Răzvan, *Secte și grupări pseudoștiințifice. Aspecte psihosociologice*, Editura Focus, București, 2002.

234. Tofană, Stelian, *Iisus Hristos, Arhiereu veșnic după Epistola către Evrei*, Ediția a II-a revizuită și îmbunătățită, Editura Presa Universitară Clujeană, Cuj-Napoca, 2000.
235. Uspensky, Leonid, *Teologia icoanei*, studiu introductiv și traducere de Teodor Baconsky, Editura Anastasia, București, 1994.
236. Vasilescu, Emilian, *Probleme de psihologie religioasă și filozofie morală*, ediția a II-a, Cugetarea – Georgescu Delafras, București, 1941.
237. Vernet, Jean, *Sectele*, traducere de Cleopatra Sava, Ed. Meridiane, București, 1996.
238. Verzan, Sabin, Pr. Dr, *Sfântul Apostol Andrei*, Editura „Diacon Coresi”, București, 1998.
239. Vicovan, Ion, Pr, *Dați-le voi să mănânce. Filantropia creștină - Istorie și spiritualitate*, Editura Trinitas, Iași, 2001.
240. Vicovan, Ioan Pr, *Istoria Bisericii Ortodoxe Române*, vol. I, Editura Trinitas, Iași, 2002.
241. Vintilescu, Petre, Iconom, *Cultul și ereziile*, Tipografia „Artistică” P. Mitu, Pitești, 1926.
242. Vintilescu, Petre Preotul, *Liturghiile Bizantine privite istoric în structura și rânduiala lor*, Tipografia Cărților Bisericești, București, 1943.
243. Vintilescu, Petre, Preotul, *Liturghierul explicat*, Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 1972.
244. Vintilescu, Petre, Preotul, *Preotul în fața chemării sale de păstor al sufletelor*, Editura Mitropolia Olteniei, Craiova, 2007.

245. Vizitiu, Mihai, Pr, *Fiantropia divină și filantropia Bisericii după Noul Testament*, Editura Trinitas, Iași, 2002.
246. Voicu, Constantin, Arhid. Prof. Univ. Dr, Golda, Lucian-Dumitru, Pr. Lect. Univ. Dr, *Patrologie*, vol. II, Editura Basilica, București, 2015.
247. White, Ellen G, *Evangelizarea prin literatură*, ediția a II-a, Casa de Editură Viață și Sănătate, București, 2007.
248. Yannoulatos, Anastasios, Arhiepiscopul Tiranei și al întregii Albanii, *Misiune, pe urmele lui Hristos. Studii teologice și omilii*, traducere din limba greacă de Diac. Dr. Ștefan L. Toma, Editura Andreiana, Sibiu, 2013.
249. Zugrav, Ioan, Pr. Dr, *Cultul morților*, Cernăuți, 1937.
250. *Dicționarul explicativ al Limbii Române*, Editura Univers Enciclopedic, București, 2016
251. *Documente internaționale referitoare la prozelitism*, Editura Trinitas, Iași 1998.
252. *Le defi du proselytisme et l appel au temoiagnage commun*, Geneve, COE, 1995.
253. *Îndrumări Misionare*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1986.
254. *Învățătura de Credință Ortodoxă*, Editura Doxologia, Iași 2009.
255. *Liturghier*, Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 2012.
256. *Mineiul pe Ianuarie*, Ediția a III-a, Tipografia Bisericească din Sf. Mănăstire Cernica, 1926.

257. *Mineiul pe Februarie*, Ediția a III-a, Tipografia Cărților Bisericești, București, 1929.
258. *Mineiul lunii Martie*, Ediția a III-a, Tipografia Cărților Bisericești, București, 1930.
259. *Mineiul lunii August*, ediția a III-a, Tipografia Cărților Bisericești, București, 1929.
260. *Mineiul pe Decembrie*, Ediția a șasea, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București 1991.
261. *Molitfelnic*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2002.
262. *Penticostar*, Ediția a VI-a, Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 1973.
263. *Pidalion sau Cârma Bisericii Ortodoxe*, Mănăstirea Neamț, 1844.
264. *Pravila bisericească numită cea mică*, tipărită în anul 1640 la Mănăstirea Govora, Ediția din 1884, publicată de Academia Română
265. *Triodul*, Ediția a VIII-a, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1986.

C. Articole și Studii

1. Apostolu George, Drd, *Lucrarea socială a Bisericii*, în Studii Teologice, anul XLIV, nr. 3 – 4, mai – august, 1992, p. 104 – 130.
2. Braniște, Ene, Pr. Prof, *Teologia icoanelor*, în Studii Teologice, nr. 3 – 4, martie – aprilie 1952, p. 175 – 201.

3. Bria, Ion, Pr. prof. dr, *Introducere în ecleziologia ortodoxă*, în Studii Teologice, 1976, nr. 7-10, p. 697 – 709.
4. Bria, Ion, Pr. prof. dr, *Preoție și Biserică*, în Ortodoxia, anul XXIX, nr. 4, 1972, p. 848 – 855.
5. Bria, Ion, Pr. prof. dr, *Un obstacol în calea ecumenismului: prozelitismul profesional*, în BOR, 1970, nr. 9-10, p. 1053 – 1063.
6. But-Căpușan, Dacian, *Aspecte fundamentale ale ecleziologiei ortodoxe la Sf. Părinți Capadocieni*, în Studia Universitatis Babeș-Bolyai, Theologia Orthodoxa, anul LIV, nr. 2, 2009, p. 103 – 112.
7. Ciobotea, Dan Ilie, Drd, *Învățătura Sfântului Ioan Gură de Aur despre rugăciunile pentru cei adomiți în Domnul*, în Mitropolia Banatului, anul 1976, nr. 9 – 12, p. 643 – 654.
8. Coman, Ion G. Pr. Prof, *Părinții apostolici: primii martori ai Tradiției*, în Glasul Bisericii, XXII, 1964, nr. 9-10, p. 771 – 783.
9. Cornițescu, Emilian, Diac. Asist, *Sabat și Duminică*, în Ortodoxia, anul XXXIII, 1981, nr. 2, p. 199 – 209.
10. Cornițescu, Emilian, Diac. Asist, *Temeiuri Ale Preacinstirii Maicii Domnului În Vechiul Testament*, în Ortodoxia, nr. 3, 1980, p. 492 – 500.
11. Cullmann, Oscar, *Baptism in the New Testament*, Studies in Biblical Theology, No. 1, London, SCM Press, 1950.
12. David, Petru I. Diac. Conf, *Activitatea misionară a Bisericii Ortodoxe Române pentru apărarea dreptei credințe în fața încercărilor prozelitiste*, în Biserica Ortodoxă Română, anul CIV, nr. 9 – 10, septembrie – octombrie 1986, p. 72 – 84.

13. Dură, Nicolae, Pr. Asist. Dr, *Dispoziții și norme canonice privind cinstirea duminicii*, în Ortodoxia, anul XXXIII, 1981, nr. 2, p. 212, apud. T. Ruinart, *Acta Primorum Martyrum Sincera*, Paris 1689, p. 210 – 223.
14. Dură, Nicolae, Pr. Asist. Dr, *Teologia icoanelor în lumina tradiției dogmatice și canonice ortodoxe*, în Ortodoxia, nr. 1, 1982, p. 62 – 79.
15. Farahat, Kamal, Drd, *Taina Preoției, în structura sacramentală a Bisericii, sub aspectu succesiunii apostolice*, în Ortodoxia, anul XXXIX, nr. 1, ianuarie-martie 1988, p. 31 – 46.
16. Galeriu Constantin, Pr. Prof, *Maica Domnului „Povățuitoarea”*, în Ortodoxia, nr. 3, 1980, p. 454 – 468.
17. Constantin Galeriu, Pr. Prof, *Sfințirea timpului, ziua de odihnă – ziua Învierii*, în Ortodoxia, anul XXXIII, 1981, nr. 2, p. 156 – 175.
18. Gheorghe, Constantin I. Pr, *Ierahia Bisericească după Epistolele Sfântului Apostol Pavel*, în Studii Teologice, seria a II-a, anul XXIII, nr. 7-8, septembrie-octombrie 1971, p. 497 – 505.
19. Ghițescu, N. Prof, *Autoritate ierarhică, autoritate duhovnicească*, în Mitropolia Moldovei și Sucevei, Anul XXXIII, nr. 3-4, martie-aprilie 1957, p. 273 – 290.
20. Ioniță, Viorel, Doctorand, *Sfânta Tradiție văzută de Sfântul Irineu al Lyonului*, în Studii Teologice, anul XXIII, 1971, nr. 7-8, p. 534 – 546.
21. Izvoranu Stelian, Magistrand, *Ierarhia bisericească după scrierile bărbaților apostolici*, în Mitropolia Moldovei și Sucevei, Anul XXXIII, nr. 8-9, august-septembrie 1957, p. 615 – 630.
22. Lascarov-Moldovanu, Al, *Tulburările religioase. Constatări și propuneri*, în Biserica Ortodoxă Română, anul L, 1932, nr. 1, p. 25 – 35.

23. Lemeni, Daniel, *Originile monahismului egiptean (sec. III – IV). Status quaestionis*, în *Studii Teologice*, seria a III-a, anul X, nr. 1, ianuarie – martie, 2014, p. 62 – 76.
24. Marinescu, Sorin, Pr. Lect. Univ. Dr, *Considerații privind „cultura filantropiei” în Ortodoxie*, în *Teologie și educație la Dunărea de Jos*, vol. 18, 2020, p. 187 – 199.
25. Mircea, Ioan, Pr, *Cultul morților în Biserica Ortodoxă după Sfânta Scriptură și Sfânta Tradiție*, în *Ortodoxia*, anul XXXVII, 1985, nr. 3, iulie – septembrie, p. 465 – 495.
26. Mircea, Ioan, Pr, *Duminica – Ziua Domnului „Împărăteasă și Doamnă”*, în *Ortodoxia*, anul XXXIII, 1981, nr. 2, p. 176 – 198.
27. Moiescu, Iustin, Prof. univ, *Ierarhia bisericească în epoca apostolică*, în *Mitropolia Olteniei*, an VI (1954), nr. 1-3, p. 47 – 58.
28. Moldovan, Ilie, Pr. Conf, *Învățătura Sfintei Scripturi despre Prea Curata Fecioara Maria și implcațiile ei religios-morale*, în *Ortodoxia*, nr. 3, 1980, p. 469 – 490.
29. Moldovan, Ilie, Pr. Conf, *Semnificația Sărbătorii Duminicii*, în *Ortodoxia*, anul XXXIII, 1981, nr. 2, p. 136 - 155.
30. Necula, Nicolae, Pr, *Rolul preotului român în viața obștească*, în *Biserica Ortodoxă Română*, anul CIV, 1986, nr. 1 – 2, p. 54 – 66.
31. Nicolaescu, N. Diac. Prof, *Biserica Ortodoxă, păstrătoarea celor mai bune tradiții și metode de exegeză biblică*, în *Studii Teologice*, seria a II-a, anul IV, nr. 3-4, martie-aprilie, 1952, p. 125 – 141.

32. Nicolaescu, Nicolae I. Prof. Dr, *Venirea a doua a Domnului. Împărăția de o mie de ani*, în *Studii Teologice*, anul XXIV, 1972, nr. 1 – 2, p. 10 – 21.
33. Petraru, Gheorghe, Pr. Lect. Dr, *Baptiștii*, în *Analele Științifice ale Universității „Al. I. Cuza” din Iași*, serie nouă, Tomul VI, 2001, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza” Iași, p. 75 – 94.
34. Pop, Ioan-Aurel, *Cultura română – cultura europeană*, în *Academica*, XXX, 351 – 352, nr. 1 – 2, 2020, p. 6 – 11.
35. Popa, Costică A. Doctorand, *Botezul și unitatea creștină, în lumina sfințelor canoane*, în *Ortodoxia*, Anul XXVI, nr. 3, iulie-septembrie 1974, p. 486 – 497.
36. Popescu, T. M. Prof, *Cler și popor în primele trei veacuri creștine*, în *Studii Teologice*, seria a II-a, noiembrie-decembrie 1949, p. 713 – 738.
37. Radu, Dumitru Gh. Pr. Lect, *Caracterul ecleziologic al Sfințelor Taine și problema intercomuniunii*, în *Ortodoxia*, anul XXX, nr. 1 – 2, ianuarie – iunie 1978, p. 17 – 290.
38. Rașcan, Gabr. Arch, *Obiceiuri religioase străbune*, în *Biserica Ortodoxă Română*, anul 1877 – 1878, p. 248 – 254.
39. Sandu, Dan, Pr. Lect. Dr, *Psihologia convertirii adolescenților*, în *Analele Științifice ale Universității „Al. I. Cuza” din Iași* (serie nouă), Ed. Universității „Al. I. Cuza” Iași, Tomul VII, 2002, p. 121 – 129.
40. Sonea, Cristian, *Repere ale rolului și ale responsabilităților laicilor în Biserică la Părinții Apostolici*, în *Theologia Orthodoxă*, anul LV, nr. 2, 2010, p. 135 – 146.

41. Stamatoiu, Dionisie, Pr. Prof, *Epistola a doua către Tesaloniceni: introducere, tratare și comentariu, teologia și actualitatea epistolei*, lucrare de doctorat, în *Teologie și Viață*, anul V, 1995, nr. 4 – 6, p. 1 – 193.
42. Stăniloae, D. Pr. Prof, *Câteva trăsături caracteristice ale Ortodoxiei*, în *Mitropolia Olteniei*, nr. 7-8, 1980, p. 730 – 742.
43. Stăniloae, D. Pr, *Comunitate prin iubire*, în *Ortodoxia*, anul 1963, nr. 1, p. 52 – 70.
44. Stăniloae, Dumitru, Pr. prof. dr, *De ce suntem ortodocși?*, în *Teologie și Viață*, 1991, nr. 4 – 8, p. 26 – 32.
45. Stăniloae, D. Pr. Prof, *Dumnezeu este Lumina*, în *Ortodoxia*, Anul XXVI, nr. 1, 1974, p. 70 – 96.
46. Stăniloae, D. Pr. Profesor, *Dumnezeiasca Euharistie în cele trei confesiuni*, în *Ortodoxia*, 1953, nr. 1. p. 46 – 115.
47. Stăniloae, Dumitru, Pr. prof. dr, *Iisus Hristos, Arhiereu în veac*, în *Ortodoxia*, anul XXXI, nr. 2, 1979, p. 217 – 231.
48. Stăniloae, Dumitru, Pr, *Iisus Hristos ca prototip al icoanei Sale*, în *Mitropolia Moldovei și Sucevei*, nr. 3 – 4, 1958, p. 244 – 272.
49. Stăniloae, Dumitru, Pr. Prof. Dr, *Responsabilitatea creștină*, în *Ortodoxia*, anul XVIII (1970), nr. 2, p. 181 – 191.
50. Stăniloae, Dumitru, *Revelația prin acte, cuvinte și imagini*, în *Ortodoxia*, XX, anul 1968, nr. 3, p. 150 – 161.
51. Stăniloae, Dumitru, Pr. Prof, *Rugăciunea pentru alții și sobornicitatea Bisericii*, în *Studii Teologice*, anul 1970, nr. 1 – 2, p. 29 – 38.

52. Stăniloae, D. Pr. Prof, *Sâmbăta, ziua morților – Duminica, Ziua Învierii și a vieții fără de sfârșit, în Ortodoxia*, în Ortodoxia, anul XXXIII, 1981, nr. 2, p. 129 – 135.
53. Stăniloae, D. Pr, *Sfânta Tradiție. Definiția noțiunii și întinderea ei*, în Ortodoxia, anul 1962, nr 1, p. 77 – 92.
54. Stăniloae, Dumitru, *Sinteza ecleziologică*, în Studii Teologice, VII, 1955, nr. 5-7, p. 267 – 284.
55. Stăniloae, D. Pr, *Starea sufletelor după judecata particulară în învățătura ortodoxă și catolică*, în Ortodoxia, anul V, 1953, nr. 4, octombrie – decembrie, p. 545 – 614.
56. Stăniloae, D. Pr. Prof, *Taina Euharistiei, izvor de viață spirituală în Ortodoxie*, în Ortodoxia, 1979, nr. 3-4, p. 499 – 510.
57. Stăniloae, D. Prof, *Teologia Euharistiei*, în Ortodoxia, 1969, nr. 3, p. 343 – 363.
58. Stăniloae, Dumitru, Pr. Prof, *Temeiuri dogmatice și duhovnicești pentru viața monahală de obște*, în Studii Teologice , seria a II-a, anul IV, nr. 7 – 8, septembrie – octombrie 1952, p. 371 – 393.
59. Stăniloae, D. Pr. Prof, *Unitate și diversitate în Tradiția ortodoxă*, în Ortodoxia, XXII, 1970, nr. 3, p. 333 – 346.
60. Todoran, Isidor, Pr. Prof, *Sfântă Tradiție și tradiție bisericească*, în Mitropolia Ardealului, VII, 1962, nr. 9-12, p. 9 – 12.
61. Vintilescu, Petre, Preotul, *Liturghia în viața românească*, în Biserica Ortodoxă Română, Anul LXI, 1943, nr. 4-6, aprilie-iunie, p. 185 – 206.

62. Yannoulatos, Anastasios, „*Understanding Orthodoxy: How to distinguish true mission from proselytism*”, în *Syndesmos News* 15 (Winter 2001-Spring 2002), nr. 2, p. 11 – 13.